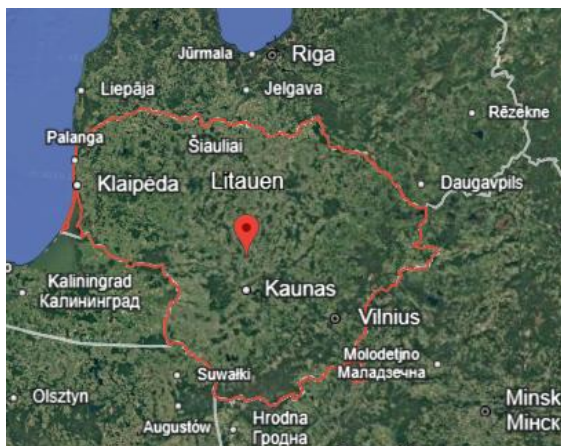

Litauen är en republik i Baltikum med kust mot Östersjön. Landet gränsar till Lettland, Belarus, Polen samt den ryska exklaven Kaliningrad. Litauen har cirka 2,8 miljoner invånare och är den sydligaste och största av de tre baltiska staterna. Huvudstaden är Vilnius.

Litauens historia präglas av en lång period som regional stormakt. Under medeltiden växte Storfurstendömet Litauen fram som en av Europas största stater och omfattade områden som i dag tillhör Belarus, Ukraina och delar av Ryssland. På 1500-talet ingick Litauen union med Polen genom den polsk-litauiska samväldet, vilket blev en betydande politisk och militär makt i

Östeuropa. Relationerna med Polen har därför historiskt varit nära, även om de periodvis präglats av territoriella och kulturella konflikter, särskilt kring Vilniusområdet.

Under slutet av 1700-talet delades samväldet mellan Ryssland, Preussen och Österrike, och Litauen införlivades huvudsakligen i det ryska imperiet. Efter första världskriget blev landet självständigt 1918 men ockuperades av Sovjetunionen 1940, därefter av Nazityskland under andra världskriget och åter av Sovjetunionen från 1944. Litauen blev den första sovjetrepubliken att förklara självständighet 1990, vilket bidrog till Sovjetunionens upplösning. Sedan 2004 är landet medlem i både Europeiska unionen och NATO. Relationerna till Ryssland och Belarus är i dag ofta ansträngda, särskilt i frågor som rör säkerhet och energi.

Det officiella språket är litauiska, som tillsammans med lettiska tillhör den baltiska språkgruppen inom de indoeuropeiska språken. Litauiskan betraktas som ett av Europas mest arkaiska levande språk och har bevarat många äldre grammatiska former. Polska och ryska minoriteter finns främst i och kring Vilniusregionen, vilket speglar landets historiska utveckling.

Litauens ekonomi har sedan självständigheten genomgått en snabb omvandling från planekonomi till marknadsekonomi. Näringslivet domineras av tjänstesektorn, tillverkningsindustri, logistik och informationsteknik. Textilindustrin är betydande och landet är sedan gamla tider specialiserat på linne. I Litauen finns också elektroniktillverkning och Europas största tillverkare av bildskärmar. Landets geografiska läge mellan Västeuropa och Östeuropa har gjort transport och handel till viktiga delar av ekonomin. Hamnstaden Klaipėda spelar en central roll genom att vara landets största hamn och ett viktigt centrum för sjöfart, industri och energihandel. Klaipėda har historiskt tillhört både Tyskland och Litauen och var tidigare känd under det tyska namnet Memel. Stadens arkitektur och kultur bär fortfarande tydliga spår av centraleuropeiskt och tyskt inflytande. Kuriska näset är rikt på bärnsten.

Vilnius är landets politiska, ekonomiska och kulturella centrum. Staden är känd för sin välbevarade gamla stad, som finns upptagen på UNESCO:s världsarvslista och är en av de största i Europa. Vilniaus universitet är Litauens största universitet och grundades 1579. Vilnius har under århundraden varit en mångkulturell stad med litauiska, polska, judiska och ryska influenser. Före andra världskriget hade staden en stor judisk befolkning och kallades ibland "Nordens Jerusalem".

Den litauiska kulturen präglas av folkmusik, hantverk och katolska traditioner. Katolicismen har haft stor betydelse för den nationella identiteten, särskilt under perioder av utländskt styre och omfattas av ungefär 85%. Landet är även känt för sina sångfestivaler och sin starka tradition av körmusik. Basket betraktas som nationalsport och har en central plats i det litauiska samhällslivet.

